

טקס גירוש השדים בביתה
של מטאג'י (אמא גדולה)
נפתח בהשלכת מנחות
לאש. מטאג'י, עקרת בית
צנועה בכפר חקלאי קטן
מצפון לדלה, תיכנס בעוד
דגע לטראנס

מגרש השדים

כתב וצילם: יותם יעקבסון

מכל רחבי הודו עולים לרגל למקדש בלאג'י שברג'סטאן
אנשים אומללים שרוחות חדרו לגופם. במערב מכנים אותם
לעיתים חולי נפש. במהלך הטקסים לגירוש הרוחות
המטופלים מיטלטלים ומתפתלים ושואגים ותולשים שיער,
אבל במקרים רבים הטיפול עובד. יותם יעקבסון הצטרף
לכוהני בלאג'י ונתקל בתופעות שקשה להסבירן

א

פן שנראה כאילו היא ניתקת מהקרע. עיניה הת- הפכו בחוריהן והיא השמיעה חרחורים, עד שהת- מוטטה. כששבה והתעוררה היא נראתה מנותקת לחלוטין מסביבתה. לאחר זמן מה וכמה טקסים, שבה לאיתנה.

איך מסבירים את כל זה? אינני יודע. זאת היתה הפעם השנייה שהגעתי לכפר בלאג'. בפעם הרא- שונה נותרתי כל כך מבולבל ממה שראיתי שם, עד שלאחר שלושה ימים חשתי תשישות נוראית וב- חרתי להסתלק מהכפר. שנתיים לאחר אותו ביקור חזרתי למקום, בהחלטה לנסות להבין קצת יותר, לחפש לקח אישי, או לפחות לתעד. לא בטוח שבפ- עם הזאת הצלחתי הרבה יותר.

סימן מבשר רעות

ביקורי הראשון בכפר בלאג' היה חוויה בלתי נשכ-

חת מבחינתי, ולא דווקא לטובה. מי שמצוי במיתולו- גיות המקומיות לא היה צריך להיות מופתע, אבל אז עוד לא הכרתי את הסיפורים מטילי האימה שאופפים את פולחן בלאג' ואת הכפר הנר- שא את שמו, והאירועים טלטלו אותי לגמרי.

זה התחיל בסימן מבשר רעות. האוטובוס המקומי שנסעתי בו אל הכפר התנגש חזיתית במשאית. נהג האר- טובוס נהרג, ואיתו ארבעה מהנוסעים. פתאום מצאתי את עצמי על תקן חובש, מנסה לטפל בפצועים בלי ציוד הולם. תחושת אוזלת היד היתה קשה. כל שנותר לי לעשות למענם היה להעלות אותם על האוטובוס הבא שחלף במקום, לטפס על גגו ולהמשיך בנסיעה לעבר הכ-

פר. את המתים סירב הנהג לקחת. בהמשך שכח הכרטיסן לומר לי היכן לרדת, והיי- תי צריך לשוב כברת דרך ארוכה ברגל. אל הכפר הקטן הגעתי רק לאחר שירדה החשכה. התקשיתי למצוא אנשים שמדברים אנגלית ונאלצתי להסתדר בעזרת ההינדית המועטה שבפי. לכל מקום שהלכ- תי ליוו אותי מבטים בוחנים וסקרנים. ניכר היה שתושבי הכפר לא ראו "אנגרזי", תייר מערבי, זה שנים רבות.

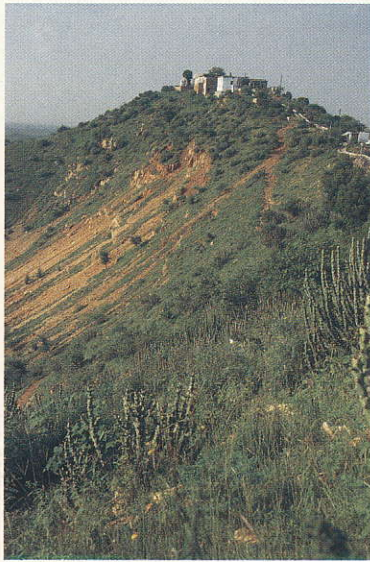
בלאג' הוא כפר קטן ונידח, השוכן בלב איזור חקל- אי במזרח רג'סטאן. הכפר מתפרש על פני רחוב אחד בלבד, מטונף למדי. יש בו שלושה מקדשים, כולם מוקדשים לבלאג' ולאלים נוספים באי כוחו, ואותם

לה הנתונים לשליטתן של הרר- חות החזקות ביותר התנהלו בכבוד כשהם כבולים בשל- שלאות, כדי למנוע מהרוח להשתולל. מבטם נראה אטום ומזוגג, וגופם האסור באזיקים נגרר רופס וכנוע במעלה הגב- עה בדרך אל המקדש. הם הגי- עו אל הכפר בלאג' (Balaji) מכל רחבי הודו, רבים מהם מובלים בידי קרובי משפחתם, כדי לזכות בר- פואה שלמה מהאל-הקוף האנומן (Hanuman), הנק- רא גם בלאג'.

על פי האמונה, האנומן יכול לרפא הרבה מחלות, אפילו קשות וחשוכות מרפא, אך ייחודו הגדול הוא ביכולתו לגרש רוחות רעות שהשתלטו על אדם, מה שבמערב מכונה לא אחת מחלות נפש. בהודו יש רבים שמסבירים את התופ- עה כנשמות לא טהורות שדבקו בעולם הזה לאחר מו- תן, מתוך קרבה יתרה, מצורך לסיים דבר שלא הספיקו בח- ייהן או סתם מרצון להרע. אולי בשל חינוכי המערבי, התקשיתי גם אני, כמו מער- ביים רבים אחרים, לעכל את טכניקות הטיפול המקובלות שם, אבל אני נאלץ להודות כי במהלך שהותי במקום אכן ראיתי לא מעט אנשים שה- גיעו במצב קשה, ואחרי הטקסים שעברו נראו רגו- עים יותר, ההתקפים שפקדו אותם התקצרו ועוצמתם יר- דה. באחד הימים פגשתי גבר, אקדמאי מדלהי (Delhi), שאשתו היתה חולה. הוא סיפר לי שנואש כבר מטיפר- לם של רופאים ופסיכולוגים, ולמרות ספקותיו הרבים

בשיטות הטיפול המסורתיות הללו, החליט להביא את אשתו למקום. לדבריו, אשתו סיפרה לו שהיא חשה סחרור עז בתוך ראשה, ואז היא חייבת לשתף פעולה עם הרוח.

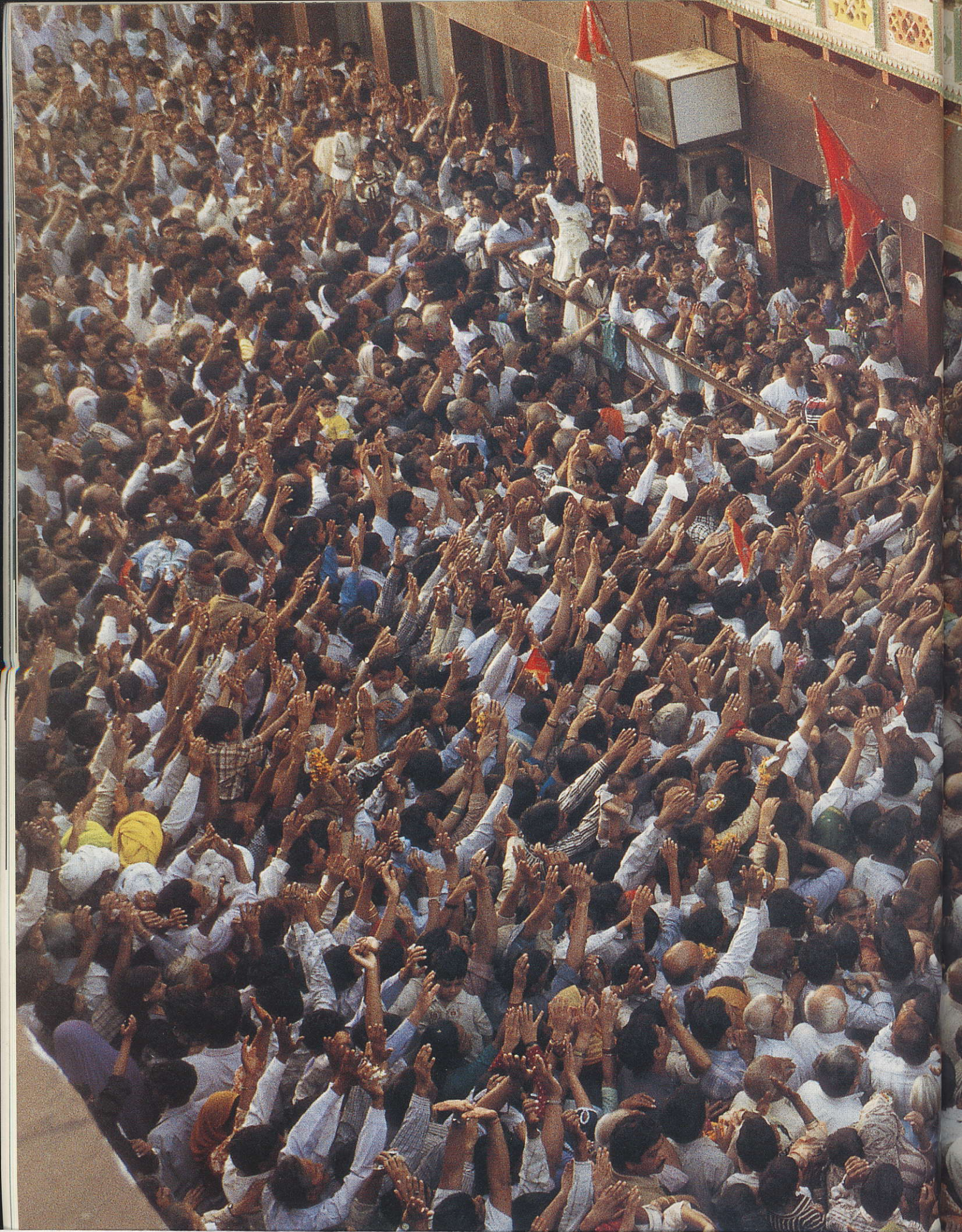
אשה אחרת העידה על עצמה שנפלה מחלון ביתה בגיל 8. מאז, לדבריה, היא סובלת מהתקפים תכו- פים, מדי שלושה-ארבעה ימים, שבהם היא מתנה- גת בצורה פרועה לחלוטין ואפילו עושה צרכים בבגדיה, מבלי שתזכור דבר מכל זה לאחר ההתקף. בעקבות הטיפולים שקיבלה במקום נעשו ההתקפים קלים יותר ותכופים פחות, רק כפעם בשבועיים. זכיתי להיות נוכח באחד הטיפולים שקיבלה, וראי- תי לתדהמתי כיצד היא מתחילה לרעוד כולה באו-

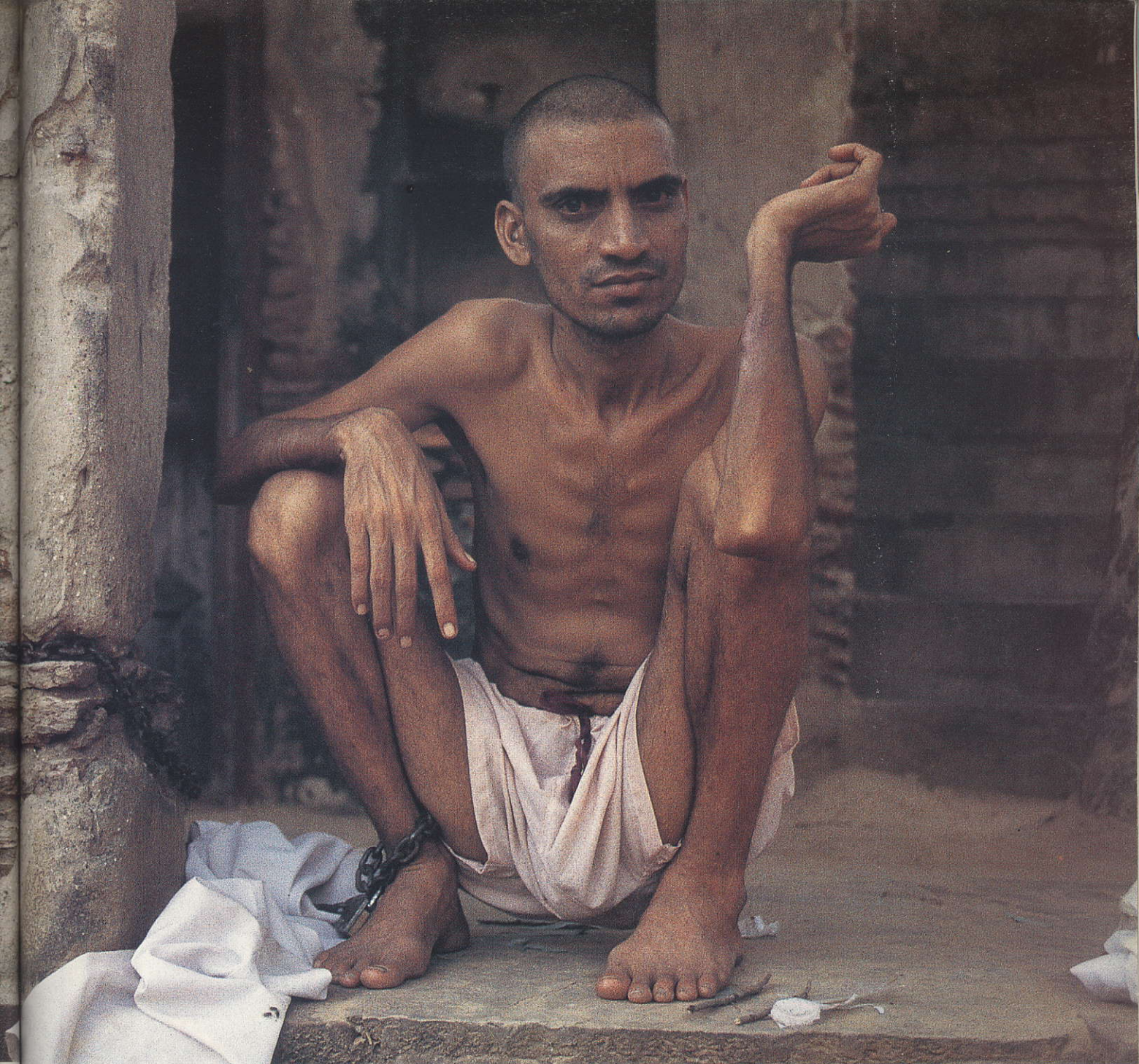

מקדש ההר, טין פהאר באלה באב, שוכן במעלה הגבעה. לכאן מטפסים אלפי מאמינים מדי יום

באולמות המקדש הראשי וברחוב שלפניו מתקיימים מדי בוקר וערב טקסי ארטי, שבהם חולקים המאמינים כבוד לאל. כשהכהונים מתיזים לעבר הקהל מים קדושים או משליכים אורז וממתקים, מתרומם נחשול של ידיים שמבקשות לתפוס רסיסי קדושה

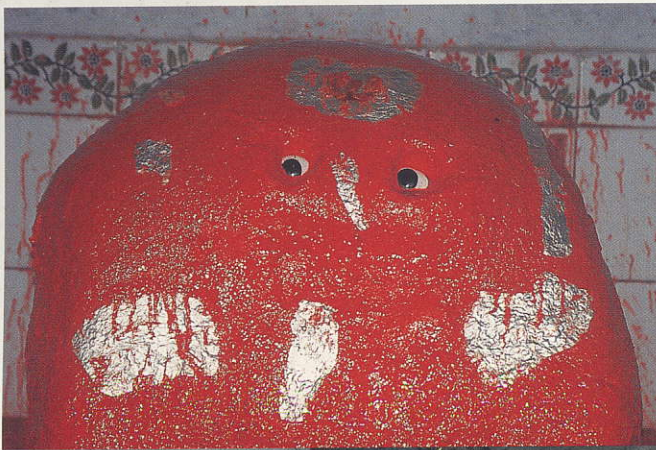

שכבו אל תוך האפלה, מוארת לכל אורכה בנרות משני צידיה. הוא קם וצעד בה, והיא הולכה אותו אל המ־קום שממנו כה פחד. כשהתקרב, שמע קולות של צבא גדול, תרועת פילים, רקיעת פרסות, צהלות סוסים ושקשוק חרבות. כשהגיע למרגלות ההר, למקום שבו ניצב היום המקדש הראשי בכפר, נגלה מולו הצבא הע־צום. מוהאנט קפא על עומדו.

שלושה צלמי אלים עלו מתוך האדמה למרגלות ההר שלידו ניצב. המרכזי שבהם היה צלמו של בלאג'י. ראש הצבא עצר את חילתיו, ירד מסוסו, השתחוה לפני פסלו של בלאג'י ושב כלעומת שבא כשכל צבאו בעק־בותיו. מוהאנט חזר מבועת לכפרו, אבל למרות תשי־שותו לא הצליח להירדם. בחזיונו ראה את הפסלים

פוקדים מדי יום אלפי מאמינים. סביב עולי הרגל הת־פתחה תעשייה שלמה של מעונות, מסעדות עממיות וכמובן – חנויות ודוכנים לממכר מנחות ומזכרות קדו־שות. כל החנויות נראות כהעתק מדויק זו של זו, וב־כולן קערות מנחה, אגוזי קוקוס, דגלונים וממתקים. לפי האגדה המקומית, עד לפני אלף שנים היה איזור הכפר שרוי באפלה ואפוף כוחות רשע. יער עבות כיסה את האיזור ושוטטו בו חיות טרף, שודדים ורוחות רעות. איש אחד, מוהאנט קישור שמו, שהתגורר בס־מוך לאיזור, חלם שבלאג'י מצווה עליו ללכת לשם. הוא התעורר והלך למקום, אלא שבהגיעו אחז בו הפחד והוא סב על עקביו ונמלט. אחרי חלום נוסף התעורר וראה דרך המתמשכת ממ־

אלה הנתונים לשליטתן של הרוחות החזקות ביותר מובאים למקדש כשהם כבולים בשלשלאות. הם מגיעים מכל רחבי הודו, לרוב מובלים בידי קרובי משפחתם, כדי לזכות ברפואה שלמה מהאל־הקוף האנומן

סמסאן הוא האל האחראי על נטילת הנפשות מגופות המתים. הוא אוהב צבע שחור, אש, אפר ועשן. פינת הפולחן שלו היא כוך אפל ובה אש תמיד. המאמינים מציתים עבורו סיגריות ומניחים אותן במקום קטורת

במקדש ההר השוכן מעל לכפר מצויים צלמיהם של אלים רבים, באי כוחו ועושי דברו של בלאג'י. הצלמים שלהם מופשטים ומוזרים, ונראה כי גם המאמינים אינם מבדילים ביניהם

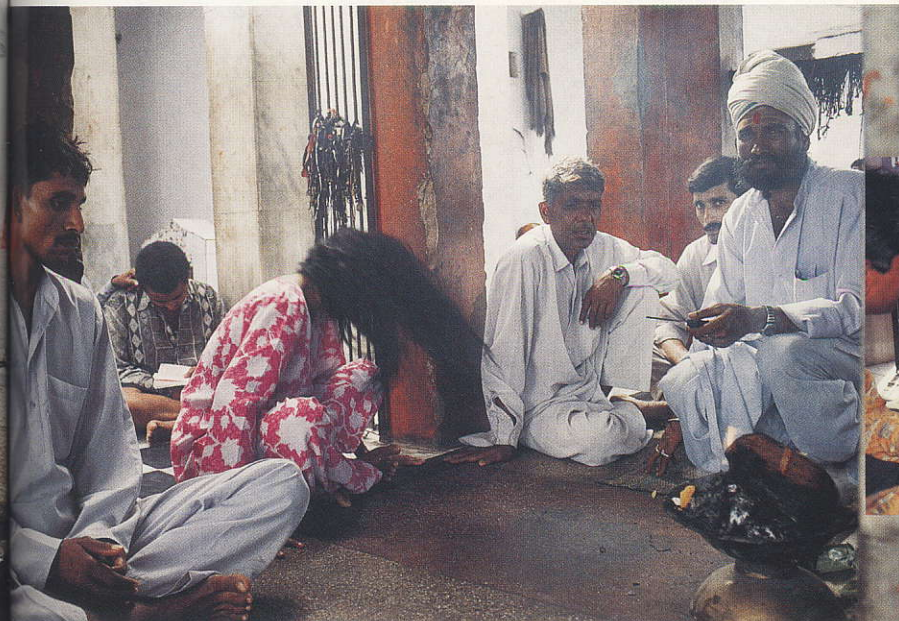
מיים, נרפאות במקום תופעות כמו טירוף ומחלות נפש, הנגרמות על ידי רוחות תועות וכוחות רשע.

כך הפכתי קדוש

בכפר שלושה אתרים קדושים. הראשון הוא מקום קבורתו של מוהאנט, הכוהן הראשון. השני הוא המקדש הראשי שבמרכז הכפר, סרי בלאג'י מהארג' (Sri Balaji Maharej), והשלישי, מקדש ההר, מתנשא מעל לכפר. במקדש הראשי מתקיימים מדי בוקר וערב טקסי ארטי (Arti), שבהם חולקים הכוהנים כבוד לאל בנוכחות אלפי אנשים הגודשים את אולמות המקדש. אלו צרים מלהכיל את ההמון שנדחק ברובו ברחוב

ושמע את בלאג'י מצווה עליו: "קום ושרת אותי!". לד"ר רישה מפורשת כזו לא יכול היה מוהאנט לסרב. כשחזר למקום באור יום, לא היה זכר ליער העבות, לאפלה, לשודדים ולחיות הטרף. רק הפסלים ניצבו במקום, וסביבם נשמעה מוזיקה מופלאה. מוהאנט הקים סביב הפסלים חדר תפילה קטן, וחזר לכפרו כדי לספר לשכנים את קורותיו. בלהט האמונה הצליח לשכנעם לבוא אחריו, לעבוד את בלאג'י ולסייע לו להקים מקדש לכבודו. כך הפך לכוהן המקדש הראשון ולמייסד הכפר.

בזכות כוח אמונתו של מוהאנט, הצהיר האנומן כי במקום זה יתגלה במלוא כוחו, ולכן, מסבירים המקור

**ראיתי אדם שנבח ככלב
ואישה שצעקה בקולי
קולות "אללה, אללה" ופסוקים מהקוראן. רוח של מוסלמי
נכנסה בה. ההתקף מסתיים בהתמוטטות של אפיסת כוחות**

לך אותם ימים ישבתי על הבמה בכניסה וצפיתי בטק-
סי גירוש השדים שהתנהלו במקום מזריחה ועד שקי-
עה. בלילה פרש הכוהן הראשי שתי מחצלות מתחת
לפסלו של האנומן. מנומך משכבי על הרצפה יכולתי
לראות את נחיריו של האל-הקוף. מהזווית הזאת הוא
נראה לי מאיים. בארבע לפנות בוקר השכמנו לטקסי
השחר. הכוהן מירק את הפסל ואני טאטאתי את ההי-
כל. לאחר מכן הצטרפו אלינו כוהנים נוספים לפוגה
(Puja, טקס הענקת מנחות לאלים) של הבוקר. הכוהן
תקע בקונכייה, עמיתיו תופפו בתופים וצלצלו במ-
צילתיים, שמדי פעם הגיעו איכשהו גם לידי. עם זרי-
חת החמה התחילו להגיע עולי הרגל הראשונים, בזרם
שהלך וגבר. אחרי שלושה ימים עזבתי את המקום. לא
יכולתי לעמוד בזה יותר.

כשחזרתי לכפר אחרי שנתיים, התכוונתי לחפש הי-
גיון כלשהו מאחורי ההתרחשויות, ובכל זאת הרגשתי
שאני נסחף לתוך האירועים וששפיותי מתערערת.

לימון סופח רוחות

למוח מערבי קשה לעשות סדר בערבוביית פנתיאון
האלים ההינדואיים, שמותיהם ותפקידיהם המתחל-
פים, עלילותיהם הנפתלות ויחסיהם המורכבים אלה
עם אלה. לפעמים נדמה שגם היהודים עצמם מתקשים
לעשות סדר בבלגן, אבל בניגוד למערביים, אצלם

שלפני המקדש. בזמן שהכוהנים מתיזים לעבר הקהל
מים קדושים או משליכים אורז וממתקים, מתרומם
נחשול של ידיים שמבקשות לתפוס רסיסי קדושה.
במהלך הטקס משתחררים מאמינים רבים באופן ספר-
נטני מרוחות שאוחזות בהם.

למחרת הגעתי לכפר והעפלתי למקדש ההר, טין
פהאר באלה באב (Tin Pahar Bale Bab) שמו. במקדש
הזה עברתי את אחד האירועים המוזרים ביותר שקרו
לי אי פעם. אין לי שום הסבר למה שהתרחש מאותו
זמן ואילך. אני כבר לא מנסה למצוא הסבר כזה.

כשנכנסתי אל קומפלקס המקדשים קם לקראתי
הכוהן הראשי והושיב אותי לידו על הבמה בכניסה
למקדש, בסמוך לאש הקדושה. בהתחלה נראה לי
כל העניין כטעות, אבל בשלב מסוים הרפיתי ונתתי
לעצמי להיסחף עם האירועים. הכוהן נהג בי כאילו היי-
תי סאדהו (Sadhu, נזיר קדוש, שוויתר על בית קבוע).
עולי הרגל שעלו למקדש בזרם בלתי פוסק התנהגו
בהתאם. בכל זמן שהותי שם הם נישקו את כפות רג-
לי, ביקשו ממני ברכה והעניקו לי מנחות, בעיקר בנ-
נות ומטבעות, כפי שעושים לנזירים גדולים. המעמד
היה מביך ומתמיה. נשים ישישות, שבקושי טיפסו
במעלה ההר, ניגשו אלי לנשק את רגלי. כוח מוזר גרם
לי לשבת על הבמה ולספוג את המעמד.

שלושה ימים ושלושה לילות נשארתי במקדש. במה-

טקס גירוש הרוח הרעה (מימין לשמאל): בכניסה למקדש מצטיידים בקערת מנחה, ובתוכה סליל של חוט פשתן, לימון קטן, עלה רענן ומיני מתיקה. הכוהן כורך את סליל הפשתן סביב גופו של המטופל, מניח לימון על ראשו וחותך את כבלי הפשתן. עם שחרור האדם מהכבלים מתחילה הרוח לצאת מגופו. רוב המטופלים מתחילים להיטלטל, כאילו כוח חיצוני שולט בהם. גופם דועד בעוויתות גוברות והולכות, המגיעות לעיתים לאובדן שליטה מוחלט

ובתוכה סליל של חוט פשתן, לימון קטן, עלה גדול רענן ומיני מתיקה שונים. לרוב נהוג לצרף כסף. הנזקק לסיועו של סמסאן מגיע מלווה בקרוביו ומ־גיש את הקערה לכוהן. האחרון נוטל את הכסף, קוטים את קצה העלה ומשליכם לפני האל. את הממתקים הוא משליך לאש הבוערת, שעשן מצחין מיתמר ממנה. בשלב הבא נוטל הכוהן את סליל הפשתן וכורך אותו סביב גופו של המטופל, הניצב לפני סמסאן. קצה אחד של הסליל מונח תחת בוהן רגל שמאל. משם נמתח החוט לקודקוד, שב ומלוכף סביב הגוף כלפי מטה עד שהקצה האחר שלו מונח תחת בוהן רגל ימין.

בזמן שהמטופל כבול כולו, מונח הלימון על ראשו. הכוהן חותך אותו בעזרת סכין גדולה, כמעט עד סופו. בעודו נעוץ על הלהב מועבר הלימון מכתף לכתף, מעל לראש ולאחר מכן בתנועות מהירות מול פניו של המ־טופל. אז מסיר הכוהן את הלימון מהסכין ומשליכו לפני סמסאן. לפי האמונה, ללימון יש סגולה לקלוט אליו רוע או רוחות, ולכן, לאחר שהונח על ראש המ־טופל וספח את הרוח, הוא מושלך למרגלות האל כדי שיטפל בה.

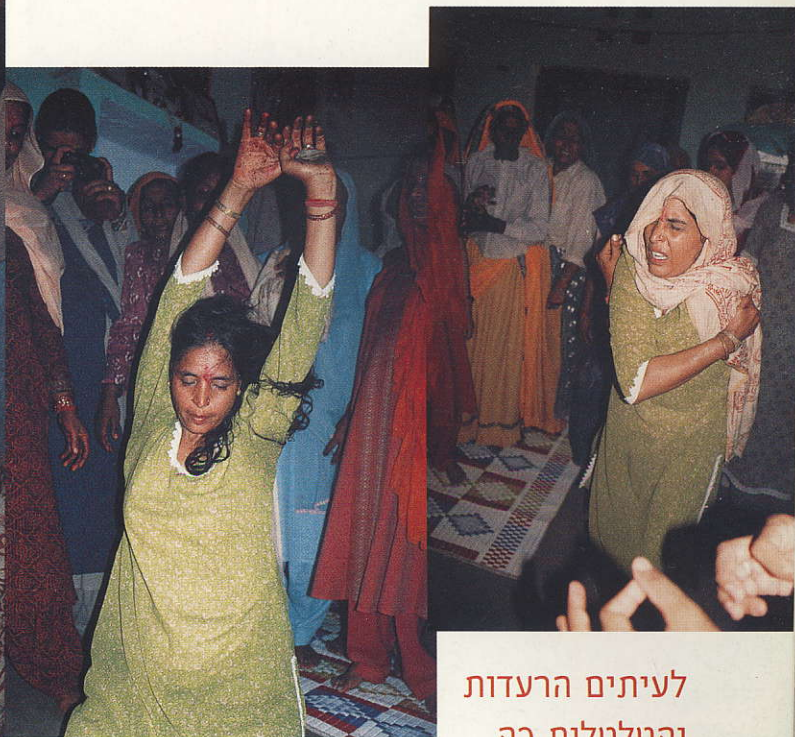
בשל תכונה זו של הלימון, אפשר לראותו תלוי בלוי־ויית שבעה פלפלים אדומים חריפים וגחל כבוי בפת־חיהם של בתי מגורים ובתי עסק בהודו כולה, כסגולה למניעת פגיעה ביושבי הבית. אחת לשבוע מוחלפת

הסדר הזה הרבה פחות חשוב. במקדש ההר השוכן מעל לכפר בלאג'י, לשם מובלים המבקשים להירפא, מצוי־ים אלים מוזרים רבים, שנראים קצת כמו הכלאה בין "הנוסע השמיני" ל"מגרשי השדים"; גושים עגולים בצבע כתום או כסף, שרק עיניים גדולות, שחורות אי־שונים, קבועות בהם. האלים הם באי כוחו ועושי דברו של בלאג'י עצמו. דומה שאפילו המאמינים עצמם אינם מבדילים ביניהם, על אף שליד כל אל מופיעה כתובית הנושאת את שמו.

סמסאן (Samsan), מהאלים החשובים במקום, הוא אל גהטי השרפה (שם מעלים באש את גופות המתים) ונחשב לאחד מגלגוליו של שיווא. הוא אחראי על נטי־לת הנפשות מהמתים בזמן השרפה והעברתן לגוף אחר. כמי שחי בגהטי השרפה הוא אוהב צבע שחור, אש, אפר ועשן. לכן פינת הפולחן שלו בנויה ככוך אפל, ואש תמיד, פרי מנחות נשרפות, בוערת לפניו ומעלה עשן סמיך. המאמינים מציתים עבורו סיגריות ומני־חים אותן במקום קטורת.

כאחראי על גורל נפשות מסוגל האל סמסאן, כיתר האלים בבלאג'י, לגרש רוחות. סביב ההיכל שלו תולים עולי הרגל תליונים הנושאים סמלים דתיים. הם נוע־דו לבקש את הגנתו של סמסאן מפני רוחות בעתיד. כדי להסתייע בכוחותיו של האל סמסאן יש להצטייד בכניסה למקדש בקערת מנחה עשויה עלים מהודקים,

לעיתים הרעדות
והטלטלות כה
עזות, עד שהאנשים נראים
כמתרוממים מעל פני הקרקע.
אחרים מתפתלים על הארץ ומטיחים עצמם
על הרצפה ועל הקירות עד כדי פציעה

פר. במהלך ההתקפים הללו מתגלה לעיתים זהותה של הרוח. ראיתי אדם שנבח ככלב ואשה שצעקה בקולי קולות "אללה, אללה" ופסוקים מהקוראן. רוח של מור סלמי נכנסה בה. ההתקף מסתיים בהתמוטטות של אפיסת כוחות. חלק מהאנשים נכנסים לטראנס כזה גם בלי טקס, רק מעצם ההימצאות במקדש. בפעם הראשונה לא הייתי מסוגל לצלם אנשים במצבים האלה. בפעם השנייה ביקשתי רשות מהאדם או ממלוויו במחווה, במבט, במלה. במקרים שבהם הביעו התנגדות או אי רצון, הנחתי את המצלמה.

הגורו בעלת האוב

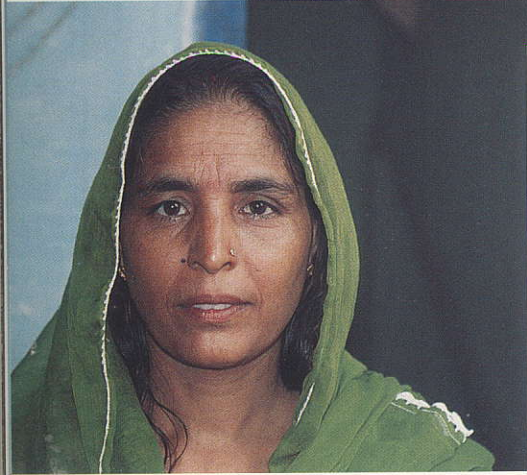
בצד עולי הרגל המגיעים במסגרת משפחתית, מגיעות גם קבוצות מאמינים בעקבות הגורו שלהן. כך, למשל, כ-500 מאמינים ממורדאבד (Moradabad) הגיעו עי יחד עם הגורו שלהם, סרי מאטי וימלה רוגהאר (Sri Mati Vimla Roghar). במהלך שהותי בכפר זכיתי לכמה מפגשים אישיים איתה, בסיוע מתורגמנים. וימלה עצמה חלתה לפני כ-20 שנה בסרטן השד ונרפאה ממנו בבלאג'י. מאז החליטה להקדיש את חייה להאנומן. דודה היה גורו שניחן בכוחות תקשור, ובמותו הועברו אליה כוחותיו. מאז היא יכולה, כמדומים, לרפא על ידי הכלת כוחו של האל במהלך טראנס: היא מאבחנת בעיות, מצביעה על הדרכים לריפוי ואף נוקטת בתמשך הזמן הדרוש לכך. מספר רוחות מתים מקשרות בינה לביין בלאג'י, והן

המחרוזת ומושלכת אל רצפת הרחוב למרמס אדם, מכונית ובהמה.

השלב האחרון בריטואל גירוש הרוח הוא חיתוך כבלי הפשתן. זהו אקט סמלי בלבד, כיוון שהחוט נקרע בני קל. הכוונה מבתק את החוט בעזרת הסכין. עם שחרור האדם מהכבלים מתחילה הרוח לפעול בדרכה אל מחוץ לגופו. התגובה הקיצונית ביותר היא התעלפות מיידי. לרוב, המטופלים מתיישבים בישיבה מזרחית לפני סמסאן וכעבור דקות אחדות מתחילים להיטל, טל, כאילו כוח חיצוני שולט בהם. גופם רועד בעווי תות גוברות והולכות, המגיעות לעיתים לאובדן שליטה מוחלט.

הידיים מתחילות לרעוד, ואחריהן הכתפיים והרגליים המשוכלות. הראש מיטלטל מצד לצד ובמעגלים בעוצמה רבה כל כך, שנראה כאילו הוא עומד להינתק מהגוף. בני המשפחה המלווים עומדים סביב ומוחאים כפיים בהתלהבות מתעצמת, המשלהבת את המשתחררים מהרוחות. מישהו קורא בקול "באבא, באבא ג'י", שהיא קריאה לאל, והשאר חוזרים אחריו בקצב מתגבר. לעיתים הרעדות והטלטלות כה עזות, עד שהאחוזים בהן נראים כמתרוממים מעל פני הקרקע. אחרים מתפתלים על הארץ ומטיחים עצמם על הרצפה ועל הקירות עד כדי פציעה.

פרצי רגשות אינם דבר נדיר; תלישת שיער, שאגות של חימה שפוכה, כעס רב, צחוק מר או בכי קורע לב הם מראות רגילים לחלוטין בתחומי המקדשים והכ

תהליך הטראנס של מטאג'י (מימין לשמאל): מטאג'י התפתלה והתנשפה כמפוח, התמתחה לכל עבר ושלחה את ידיה ואת ראשה אל תוך הלהבות. פניה נטפו זיעה, שיערה היה סתור והבעת פניה השתנתה לחלוטין. מקטרת חרס ממולאה בצ'ארס (חשיש הודי) הוגשה לה. היא עישנה אותה באחת, ובירכה את המאמינים. כשיצאה מהטראנס (בתמונה האחרונה), קשה היה לזהות שמדובר באותה אשה

רה אף היא. הבעל סיפר שנישא לאשה השנייה רק בשל בעיות ממון, ובכה על שהוא רוצה להמשיך לחיות את חייו עם אשתו הראשונה. האשה השנייה סיפרה שהיא שבה כדי לנקום על כך שבעלה העדיף את אשתו הראשונה על פניה.

מפיה של נערה אחת שמעתי רוח בוכה בכי מר על חברה שנעלם, ועל כך שהיא מגורשת מכל מקום. מפי גבר נשמעה רוח מתריסה שאין חזק ממנה ושאיש לא יוכל לה, מה שהצחיק מאוד את הגורו, שנראתה משור-עשעת מאוד מהמפגשים הללו.

רק אחרי חצות הלילה התברר לי כי הטקס המרכזי, שבמהלכו נכנסת הגורו לטראנס, אפילו לא התחיל. כשזה קרה לבסוף, תוך כדי שירה ומחיאיות כפיים, הגורו נכנסה לטראנס. מיד נפתח מעגל רחב סביבה, מפני שאסור לגעת בגוף המכיל את הכוח, אחרת הוא נע-לם. הגורו כרעה על ברכיה, כולה אחוזת עוויתות. היא שילבה את כפות ידיה והיכתה על חזה בעוצמה. ראשה הוטל לאחור, עיניה התהפכו והיא קרסה על ארבע, מתנשפת.

בשלב זה קרבו אליה המטופלים. היא השמיעה דב-ריה בלחש. ברוב המקרים היא אבחנה את הבעיה. כך גילתה לאשה אחת שהרוח מקיימת עימה יחסי מין ולכן לא מוכנה לעוזבה, ולנערה צעירה אחרת סיפרה שהרוח מנסה להורגה לאחר שכבר הרגה שניים מבני משפחתה. האנשים הנהנו ואמרו שזה נכון. הנערה פרצה בבכי קורע לב.

שנכנסות בה כבאות כוחו. אחת מהן היא רוחו של גנרל בריטי שנפטר ב-1942. רוח זו, כמו האחרות, פקדה את דודה ועתה אותה. נאמר לי כי בזמן שרוח זו נכנסת אליה אוכל לדבר איתה דרך פיה של הגורו, באנגלית, אף שווימלה עצמה אינה יודעת מלה בשפה זו. זה לא קרה בזמן שהייתי שם.

באחד הלילות ישבה הגורו בחצר מעון עולי הרגל, והמון רב הסתופף סביבה. החום היה כבד וכולם נטפו זיעה במשך שעות רבות שבהן נמשכה הנגינה בתופים ובמצילתיים. בטרם ניגשו אליה המאמינים אחד אחד וזכו בטיפולה, התקיימה שירה בציבור של שירי הלל לבלאג'י. תמונותיו עטורות הפרחים ניצבו על במה.

גבר אחד התחיל לרקוד במקומו ריקוד מוזר שכונן כולו לבלאג'י. ככל שהתבוננתי בו הלך ודמה בעיני יותר ויותר לקוף. לאור הלהבות ובאווירה המהפנטת נראה היה לי כאילו הוא מצמח זנב ארוך וגמיש כשל קוף הל-אנגור, המזוהה עם האנומן. התחלתי להרגיש שהמקום משפיע עלי ומתיש אותי.

הגורו המשיכה. היא זימרה מנטרות שונות ונקטה מיני אמצעים כדי לגרום לרוחות להזדהות. על ידי אחיזת הזרת של המאמין וכיפופה לאחור דרשה מה-רוח להזדהות ולשטוח בפניה את כוונותיה ואת מני-עיה. על ידי אחיזה בצוואר המטופלים פקדה על הרוח לעזוב את הגוף ולהסתלק. הרוחות לא אכזבו את הקהל הממתין להן. מפיה של אלמנה אחת נשמעו קו-לותיהם של בעלה המנוח ושל אשתו השנייה, שנפט-

מנחות פנימה על פי הנחיות הכוהן. ללא התראה נכנסה האשה לטראנס והנאספים סביבה נסוגו. היא התפתלה והתנשפה כמפוח, התמתחה לכל עבר ושלחה את ידיה ואת ראשה אל תוך הלהבות. פניה נטפו זיעה, שיערה היה סתור והבעת פניה השתנתה לחלוטין. כשנרגעה, הובלה לחדר קטן סמוך, המשמש כפינת פולחן ביתית, והתיישבה בשיבת לוטוס. צילום (Chillum, מקטרת חרס) ממולא בצ'ארס הוגש לה והיא עישנה אותו באחת. ראשה היה אפוף בענן עשן סמיך, שבתוכו נעלמו ידיה האוחזות במקטרת, ורק קצה הציץ ממנו. כאשר סיימה לעשן המשיכה להתנשף. כשבגדיה ספוגים זיעה נוטפת וצמודים לגופה, בירכה את המאמינים. לכל אחד מהם הבטיחה רפואה שלמה, ובטרם שילוחם מעליה העניקה להם פרי. לאחר שסיימה לטפל באנשים שוב טולטל גופה. הכוח עזב אותה, והיא פרשה לחדר אחר. כשראיתיה שוב, שיערה היה מסורק ומסודר תחת כיסוי הראש המסורתי. פניה עטו הבעה רכה ונעימה. התקשיתי מאוד לזהות בה את הדמות שהתעוותה והתנשפה במהלך הטראנס.

נשארתי שם זמן מה. צילמתי, כתבתי, דיברתי עם אנשים. האם אני מבין טוב יותר? אינני יודע. האם מצאתי תשובות לשאלות שהטרידו אותי בשנתיים שחלפו בין שני הביקורים בכפר? אני חושב שלא, אבל הפעם לפחות הפסקתי לחפש. קיבלתי את הדברים כמות שהם, או לפחות ניסיתי. אני חושב שאסע לשם שוב ברגע שאוכל. 🕯

Thanks to Radha Mohan Sharma, Greesh Kumar and Sri Mati Vimla Roghar. The article is dedicated to Sudama, who knows how to scare away bad spirits all by himself.

עקרת בית בטראנס

האל בלאגי מתגלה לא רק בכפרו שלו. במהלך ביקורי בהודו התלוויתי לכוהן שביקר בביתה של עקרת בית צנועה בכפר חקלאי קטן במחוז הריאנה (Haryana) שמצפון דלהי. כאשר מתגלה בה האל היא מסוגלת לניסים ולנפלאות. הכוהן ניהל את הטקס, אבל עקרת הבית, המכונה מטאג'י (Mataji, אמא גדולה), היא שהכילה את כוחו של האל והביאה לנוכחותו. בחום כבד הכינו קערות מנחה שעל בסיסן צוירו סמלים, הציתו אש במקום שיועד לכך והתחילו להשליך

ציור קיר בכפר בלאגי המתאר את האלהקוף האנומי, שמביא לאל ראמה הפצוע מנחה: הר שעליו צומחים צמחי מרפא

מורה נבוכים

■ **אשרה וטיסות:** ישראלים המבקרים בהודו זקוקים לאשרה, שאותה אפשר לקבל בשגרירות הודו, רח' קויפמן 4, תל אביב, טל' 03-5101431. בהודו פועלים ארבעה שדות תעופה בינלאומיים, הסמוכים לערים ניו דלהי, בומביי (מומבאי), כלכתא ומדרס. אין טיסות ישירות לדלהי מתל אביב, אך אל על מקיימת טיסות לבומביי פעמיים בשבוע. רויאל ג'ורדניאן מפעילה טיסות לדלהי ולבומביי מעמאן ואתיופיאן איירליינס מציעה טיסות זולות לדלהי ולבומביי דרך אדיס אבבה.

■ **הגעה למקדש:** כפר בלאגי נמצא כמה קילומטרים מדרום לכביש ג'איפור-אגרה. באוטובוס מבהארטפור הנסיעה אורכת כשעה וחצי. המקום אינו מסביר פנים לתייר וכוון לעיתים במראות קשים. אסור לצלם, אלא באישור מיוחד שהתקבל לכך מראש.

■ **לינה:** אפשרות הלינה היחידה במקום היא

בדהרמסאלות - מעונות לעולי רגל, שהחדרים בהם ריקים ללא מזרנים (העולים לרגל מביאים איתם את ציוד הלינה).

■ **חיסונים:** מידע על כללי בריאות לנוסעים לחוץ לארץ אפשר לקבל באתר של משרד הבריאות: www.health.gov.il/units/education/catalog/abroad.htm

לפני נסיעה להודו יש לקבל ייעוץ וחיסונים במרפאות מטיילים המתמחות בכך. חיפה והאיזור: מרפאות למטיילים של קופת חולים כללית - זבולון, מגדלי הקריון, קריית ביאליק, טל' 04-8787925; ליון, שד' רוטשילד 35 חיפה, טל' 04-8685555. יש לקבוע תור כחודש עד חודש וחצי לפני מועד הנסיעה.

איזור השרון: בית החולים "מאיר", כפר סבא, טל' 09-7481231. איזור המרכז: בית החולים "שיבא", תל השומר, טל' 03-5303456. איזור הדרום: בית החולים "סורוקה", באר שבע, טל' 07-6403199.

יורם יעקבסון - מודיק טיולים, מצלם, כותב, מטפל בריקו ויוצר הרצאות בליווי שקופיות Yarch23@hotmail.com